

holdninger? Skal disse store Kontantbeholdninger da ikke komme Næringslivet til gode? Skal de ikke flyde ud til Fabrikker, til Haandværksanlæg, til Entrepriser? Ja, det ser jo meget bestikkende ud, naar der netop ikke var Tale om Banker, men for en meget væsentlig Del, og det udviklede jeg ogsaa i mit første Foredrag, bestaar Bankernes Midler ifølge Sagens Natur netop i Forretningsverdenens Kassebeholdninger, i dens rede Penge. Med andre Ord, de bestaar i Midler, som det paagældende Publikum netop ikke vil have anbragt i Næringslivet, men vil holde rede, og det er da ikke noget Argument, at Bankerne skal have Lov til at anbringe de Penge i Næringslivet, som deres Kunder anbringer i Bankerne for netop ikke at faa dem anbragt i Næringslivet, men holde dem rede til Disposition for sig selv. Det er klart, at hvis de vil anbringe Penge i Næringslivet, kan de anbringe dem selv enten direkte i Fabrikker og industrielle Foretagender som Laan eller anbringe dem i Aktier eller Partialobligationer i saadanne Foretagender — der er Maader nok, hvorpaa den private Kapital kan komme til at tilflyde Næringslivet. Men Sagen er, at der er en Mængde Mennesker, der vil have deres Kapital rede, altsaa netop ikke vil have den anbragt i Industri, i Haandværk eller lignende, men stikker den ind i Banker for at have deres Kapital rede, og det er da tydeligt og klart nok, at de Penge, der saaledes skal holdes rede, maa Bankerne ikke disponere over paa den Maade. Man skulde tro, at det var en fuldkommen Selvfølge. Hele dette Forsøg paa et Argument fra den ærede Ordførers Side beror altsaa i Virkeligheden paa en „Tanketorsk“.

Jeg kommer dernæst til den højtærede Handelsminister. Den højtærede Handelsminister udtalte, at det Billede, som jeg havde opmalet, som han kaldte det, eller afmalet — hvad det var for et Udtryk, han brugte, — af, hvorledes en Krise kan udvikle sig, havde vel sin kunstneriske Værdi, men man skulde dog alligevel ikke tro, det gik saa strengt til, som Præsten præker. Ja, jeg maa sige, at der har den højtærede Handelsminister i Modsætning til mig en kort Hukommelse. I hans Hukommelse var øjensynlig Farverne blegnet, men jeg husker meget tydeligt de historiske Enkeltheder fra hin Krise, maaske fordi jeg selv personlig oplevede de højst bevægede Dage paa Børsen under Grundejerbankens Fald og runet! paa Detailhandlerbanken. For mig staar det ganske tydeligt netop med Livets og Selvoplevelsens stærke Farver,

hvorledes en Krise kan udvikle sig, hvorledes en almindelig Panik kan gribe en hel Hovedstad. Og naar vi skal skabe nye Love, saa er det dog vel for ikke at udsætte os for Gentagelser, saa er det dog vel for, at vi ikke næste Gang skal komme til at staa overfor de selv samme tumultuariske Optrin, og for at vi ikke atter skal komme til at sætte det uhyre Apparat i Bevægelse, at Bankerne selv i Kraft af deres normale Funktion kan komme til at staa paa egne Ben og bidrage til at bringe Samfundet ud af saadanne vanskelige Kriser.

Naar den højtærede Minister derefter sagde, at til syvende og sidst maatte der altid gribes til den seddeludstedende Bank, ja, saa har han vel for Englands Vedkommende — jeg har jo selv fremhævet England — tænkt paa de Tilfælde, hvor Bankakten for Bank of Englands Vedkommende er blevet suspenderet under Hensyn til Kreditten; men det ligger allerede noget tilbage. Jeg hævder, at den engelske Bankpolitik, som Bank of England har fulgt fra den sidste Gang, den engelske Bankakt blev suspenderet, og lige op til Krigen, var den at opdrage Bankerne til under kritiske Forhold at staa paa egne Ben. Og jeg nævnede netop det fremragende Eksempel med Krisen i 1907, hvor Bank of England paa ingen Maade blev anstrengt, saa at sige ikke kom til at udstede en eneste Banknote mere end under normale Forhold, fordi den væltede og kunde vælte hele Byrden med Hensyn til at skaffe de Kapitaler, det Guld, der skulde skaffes, bort fra sig igennem Diskontoforhøjelse og over paa det frie Pengemarked. Og det maa man huske paa, at det er det frie Pengemarked, som er repræsenteret gennem Banker, Vekselerere o. s. v., der skal være i Stand til at kunne magte Kriserne. Der ligger den flydende Kapital, og det er en daarlig Maade at magte en Krise paa at skabe kunstig Valuta, nye Papirpenge og øse dem ud.

Jeg skal dog saa meget mindre fordybe mig deri, som jeg særdeles vel og endogsaa med stor Glæde lagde Mærke til, at den højtærede Minister staar paa et fra den ærede Ordførers principielt forskelligt Standpunkt. Han mente at have naaet det samme ved sit Forslag, som Mindretallet ved sit Forslag tilstræber, fordi han opfatter udtrykkelig „let sælgelige Værdipapirer“ langt snævrere, end de efter deres Ordlyd her normalt bruges, hvor Kreditforeningsobligationer netop er noget af det, man straks